

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

PREZES

MAREK
KONARZEWSKI

Profesor, członek
korespondent PAN

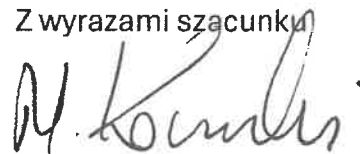
Warszawa
24 stycznia 2026 r.

DZK.023.2.2026

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 9 stycznia 2026 r. (SPS-III.020.413.7.2025) dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw, przesyłam w załączeniu uwagi przekazane przez Komitet Nauk o Wodzie i Gospodarce Wodnej Polskiej Akademii Nauk.

Z wyrazami szacunku

Marek Konarzewski

Polska
Akademia
Nauk

pl. Defilad 1
00-901 Warszawa
Pałac Kultury i Nauki

22 182 60 01
Marek.Konarzewski@pan.pl
pan.pl

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.413.20.2025

Data wpływu 18.11.26r.

Komitet Nauk o Wodzie i Gospodarce Wodnej Polskiej Akademii Nauk

Uwagi przygotowane przez specjalistów z zakresu zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków z Katedry Inżynierii Sanitarnej i Gospodarki Wodnej Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw:

1. Konieczne jest jednoznaczne doprecyzowanie zakresu informacji i dokumentów, które dostawca wody zobowiązany jest przekazywać organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej po przeprowadzeniu ocen ryzyka.
 - a) W przypadku oceny ryzyka dla obszarów zasilania wymagane jest opracowanie raportu i jego przekazanie właściwym organom, zgodnie z art. 4f ust. 2 oraz ust. 4.
 - b) Natomiast dla oceny ryzyka w systemach zaopatrzenia w wodę art. 4g ust. 2 przewiduje sporządzenie raportu, jednak art. 4g ust. 3 nakłada jedynie obowiązek przekazania organom nadzoru sanitarnego informacji o zidentyfikowanych zagrożeniach, bez konieczności przedkładania pełnego raportu – w odróżnieniu od ocen dotyczących obszarów zasilania.
 - c) Jednocześnie art. 4h ust. 1 pkt 1 i 2 wprowadza obowiązek przekazywania kompletnych ocen ryzyka, co pozostaje w sprzeczności z wcześniejszymi regulacjami. Dodatkowo art. 29 ust. 3b pkt 3 i 4 przewiduje sankcje za nieprzekazanie ocen ryzyka, rozumianych jako pełna dokumentacja.

W konsekwencji należy jednoznacznie ustanowić obowiązek przekazywania raportów z ocen ryzyka, a nie wyłącznie informacji o zidentyfikowanym ryzyku czy samych ocen ryzyka w rozumieniu niepełnej dokumentacji.

2. Art. 2b. Parametry jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dzielą się na parametry:
 - 1) mikrobiologiczne, chemiczne, wskaźnikowe, radiologiczne oraz wynikające z oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia w wodę, a także istotne dla oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym;
należy usunąć „...a także istotne dla oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym”;
Proponowane brzmienie artykułu: Art. 2b. Parametry jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dzielą się na parametry:
 - 2) mikrobiologiczne, chemiczne, wskaźnikowe, radiologiczne oraz wynikające z oceny ryzyka w systemie zaopatrzenia w wodę;

Uzasadnienie: parametry: istotne dla oceny ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym są także parametrami mikrobiologicznymi, chemicznymi, wskaźnikowymi czy radiologicznymi, zatem zapis wprowadza błąd merytoryczny

3. Art. 1. pkt 4 lit 2a: niezgodność z wartością parametryczną – wartość oznaczonego parametru w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, która jest wyższa niż wartość parametryczna, dla której właściwy organ nadzoru sanitarnego ocenia, **z wyłączeniem parametrów mikrobiologicznych**, czy ta wartość, stanowi zagrożenie, oraz może nałożyć obowiązek jak najszybszego podjęcia niezbędnych działań naprawczych służących przywróceniu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zgodnej z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 13,;

Proponowane brzmienie artykułu:

Art. 1. pkt 4 lit 2a: niezgodność z wartością parametryczną – wartość oznaczonego parametru w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, która jest wyższa niż wartość parametryczna, dla której właściwy organ nadzoru sanitarnego ocenia, czy ta wartość, stanowi zagrożenie, oraz może nałożyć obowiązek jak najszybszego podjęcia niezbędnych działań naprawczych służących przywróceniu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zgodnej z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 13,;

Uzasadnienie:

W definicji niezgodności z wartością parametryczną należy usunąć sformułowanie „z wyłączeniem parametrów mikrobiologicznych”, gdyż stanowi ono przykład nadregulacji, która nie znajduje odzwierciedlenia w Dyrektywie w sprawie wody pitnej (DWD). Zgodnie z jej założeniami każda stwierdzona niezgodność powinna podlegać ocenie pod kątem potencjalnego niebezpieczeństwa dla zdrowia ludzi. Dodatkowo brak jest uzasadnienia naukowego oraz odniesień do uznanych międzynarodowych standardów, które wspierałyby takie wyłączenie.

4. Art. 4a ust.3 – **należy cały wykreślić**

Uzasadnienie:

Projektowany przepis pozostaje w sprzeczności z Dyrektywą w sprawie wody pitnej (DWD), która jednoznacznie wskazuje, że środki stosowane w celu jej wdrażania muszą opierać się na zasadzie ostrożności i nie mogą prowadzić – ani bezpośrednio, ani pośrednio – do pogorszenia jakości wody przeznaczonej do spożycia ani do wzrostu zanieczyszczenia wód wykorzystywanych do jej produkcji (art. 4 ust. 2 DWD). Oznacza to, że obowiązek ten dotyczy nie tylko dostawców wody, lecz także organów administracji rządowej i samorządowej.

W obecnym brzmieniu przepis jest niedookreślony, gdyż nie wskazuje jednoznacznie podmiotów odpowiedzialnych za realizację tego obowiązku ani sposobu jego wykonania. Ponadto, ze względu na odniesienie do wód wykorzystywanych do produkcji wody pitnej, regulacja ta powinna zostać umiejscowiona w przepisach prawa wodnego, gdzie możliwe jest skuteczne

zapewnienie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawa stanu jednolitych części wód.

Tymczasem projekt ogranicza to wymaganie wyłącznie do „środków kontroli ryzyka”, które – zgodnie z definicją – odnoszą się do działań operacyjnych podejmowanych po ocenie ryzyka. Zakres ten jest węższy niż w DWD, która odnosi się do całokształtu działań wdrożeniowych państwa, w tym regulacji prawnych, nadzoru oraz wytycznych, a nie wyłącznie do działań realizowanych przez dostawców wody.

5. Art. 4g ust. 12 - wykreślić

Uzasadnienie:

Przepis stanowi niedopuszczalną nadregulację.

1. Dostawca wody nie ma obowiązku monitorowania substancji, dla których nie zostały określone wartości parametryczne.
2. Dostawca wody nie sprawuje zarządzania obszarem zasilania, a tym samym nie posiada kompetencji do realizacji przypisanych mu w tym zakresie obowiązków.

Ponadto, zgodnie z art. 4f, dostawca wody przeprowadza ocenę ryzyka w obszarach zasilania i przekazuje raport – wraz z informacją o zidentyfikowanych ryzykach i proponowanych środkach kontroli – do dyrektora RZGW. Zarządzanie ryzykiem na obszarach zasilania należy do kompetencji dyrektora RZGW, a nie dostawcy wody.

Obowiązek przekazywania tych samych informacji organom nadzoru sanitarnego jest nieuzasadniony i stanowi dodatkowe obciążenie administracyjne dla dostawców. Zasadne byłoby natomiast zobowiązanie organów administracji rządowej prowadzących monitoring jakości wód oraz nadzorujących stan środowiska do przekazywania właściwych informacji zarówno dostawcy wody, jak i Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

W związku z powyższym przepis ten powinien zostać wykreślony.

6. Art. 4g ust. 13 pkt 4. – wykreślić

Uzasadnienie:

Dostawca wody nie zarządza ryzykiem w obszarach zasilania

7. Art. 4l Ocenę ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym lub jej przegląd i w razie potrzeby aktualizację przeprowadza osoba, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub za przestępstwo skarbowe;
- 3) posiada co najmniej trzyletnie doświadczenie w zakresie budowy, montażu, obsługi, eksploatacji, modernizacji lub projektowania instalacji sanitarnych lub nadzoru nad jakością, higieną lub bezpieczeństwem wody albo uprawnienia

budowlane, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Proponowane brzmienie artykułu:

Art. 4m. Ocenę ryzyka w wewnętrznym systemie wodociągowym przeprowadza zespół składający się z osób dysponujących odpowiednim poziomem wiedzy dotyczącej wewnętrznego systemu wodociągowego oraz udokumentowaną wiedzę z zakresu zarządzania ryzykiem.

Uzasadnienie:

Przepis istotnie wykracza poza wymagania Dyrektywy w sprawie wody pitnej (DWD) i stanowi nadregulację.

Choć prawidłowa ocena ryzyka wymaga odpowiednich kompetencji osób eksploatujących wewnętrzne systemy wodociągowe, zapewnienie tych kompetencji powinno być realizowane przez państwo poprzez system kształcenia i szkoleń, a nie poprzez nadmierne wymagania ustawowe. Ponadto przepis określa wymagania wobec osoby przeprowadzającej ocenę ryzyka, co jest niezgodne z uznanymi standardami międzynarodowymi, w tym Wytycznymi WHO oraz normą ISO CEN/TR 17801:2023.

Dodatkowo ustawodawca nie określił obowiązku sporządzania raportu z oceny ryzyka ani jego minimalnej zawartości, przy jednoczesnym wskazaniu elementów analizy ryzyka dla budynków mieszkalnych i braku analogicznych wymagań dla obiektów priorytetowych, istotnych z punktu widzenia zdrowia publicznego.

8. Art. 4p. ust. 1 pkt. 13) prowadzi i dokumentuje badania parametrów objętych listą obserwacyjną, o których mowa w art. 2b pkt 2, oraz informuje właściwy organ nadzoru sanitarnego o wystąpieniu w wodzie surowej niezgodności wartości wytycznych ustalonych dla tych parametrów; - **do usunięcia**

Uzasadnienie:

W polskim systemie prawnym rolę organu monitorującego jakość wody w środowisku pełni Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (wody powierzchniowe) oraz Państwowy Instytut Geologiczny (wody podziemne) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który zapewnia społeczeństwu i administracji publicznej rzetelną informację o stanie środowiska. Zatem dostawca wody nie może dokonywać badań parametrów objętych listą obserwacyjną, i informować właściwy organ nadzoru sanitarnego o wystąpieniu w wodzie surowej tych parametrów. Zapis ten jednoznacznie przesunął obowiązek organów państwa na dostawców wody, a w konsekwencji koszty monitoringu na obywatela.

9. Art. 4p ust. 2 pkt 9) przekazuje hurtowemu odbiorcy wody informacje o ujęciach wody wykorzystywanych do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z których jest zaopatrywany hurtowy odbiorca wody;

Proponowane brzmienie artykułu:

9) przekazuje hurtowemu odbiorcy wody raport podsumowujący z oceny ryzyka w obszarach zasilania dla ujęć wody lub w systemie zaopatrzenia w wodę.

Uzasadnienie:

Brzmienie przedmiotowego artykułu jest niezgodne z Dyrektywą 2020/2184. Podmiot przeprowadzający ocenę ryzyka w systemie zaopatrzenia w wodę zasilanym przez dostawcę hurtowego powinien dysponować kompletem informacji, w tym raportami z oceny ryzyka oraz zarządzania ryzykiem na wcześniejszych etapach łańcucha dostaw wody, tj. w obszarze zasilania oraz w systemie zaopatrzenia hurtowego dostawcy (art. 9 ust. 2 lit. a DWD).

W praktyce odbiorca hurtowy może nabywać wodę od podmiotów o zróżnicowanym zakresie odpowiedzialności – od dostawców zarządzających wyłącznie ujęciami, poprzez dostawców posiadających zarówno ujęcia, jak i własny system zaopatrzenia, aż po podmioty zarządzające jedynie systemem dystrybucji, bez ujęć. Tym bardziej konieczne jest zapewnienie pełnego przepływu informacji dotyczących ryzyka na wszystkich wcześniejszych ogniwach łańcucha dostaw.

10. Art. 13b. ust. 5 . W przypadku stwierdzenia w ocenie, o której mowa w ust. 4, potencjalnego szkodliwego wpływu niespełnienia wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na ich zdrowie, właściwy organ nadzoru sanitarnego wskazuje działania, które mogą zostać podjęte w celu ochrony tego zdrowia.

Proponowane brzmienie artykułu:

5. W przypadku stwierdzenia w ocenie, o której mowa w ust. 4, potencjalnego niebezpieczeństwa dla zdrowia ludzi, właściwy organ nadzoru sanitarnego wskazuje działania, które mogą zostać podjęte w celu ochrony tego zdrowia.

Uzasadnienie:

Proponowane w projekcie sformułowanie „potencjalnego szkodliwego wpływu niespełnienia wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na ich zdrowie” jest nieakceptowalne, gdyż nie występuje ani w Dyrektywie w sprawie wody pitnej (DWD), ani w Wytycznych WHO czy innych uznanych międzynarodowych standardach, a ponadto jest nieprecyzyjne i niezrozumiałe. Kluczowe znaczenie ma nie samo formalne niespełnienie wymagań, lecz skala przekroczenia wartości parametrycznej oraz wynikająca z niej ocena potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ludzi.

11. Art. 37ax ust. 3-11

Proponowane brzmienie artykułu:

Art. 37ax ust.1. ...

3. Właściwy organ nadzoru sanitarnego, na podstawie sprawozdań z badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, mając na uwadze między innymi poziom przekroczenia odpowiedniej wartości parametrycznej i związane z tym potencjalne niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzkiego, wydaje decyzję

nakazującą jak najszybsze podjęcie niezbędnych działań naprawczych, w celu przywrócenia jakości takiej wody oraz przyznaje pierwszeństwo ich egzekwowaniu.

4. W przypadku potencjalnego niebezpieczeństwa dla zdrowia. Właściwy organ nadzoru sanitarnego wydaje decyzję zakazującą lub ograniczającą stosowanie wody, o ile nie istnieją możliwości ograniczenia ryzyka dla zdrowia przez dostawcę lub samych konsumentów, takie jak dezynfekcja wody

5. Właściwy organ nadzoru sanitarnego w decyzji o której mowa w ustępie 3 lub ustępie 4 określa jakie czynności mają zostać podjęte, mając na uwadze ryzyko dla zdrowia ludzkiego, które mogłoby zostać spowodowane przerwaniem dostaw wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi lub ograniczeniem korzystania z tej wody.

6. W przypadku, gdy niezgodność z wartościami parametrycznymi została uznana za potencjalne niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzkiego, właściwy organ nadzoru sanitarnego, przy współpracy z właściwym wójtem, burmistrzem, prezydentem i dostawcą:

a) powiadamiają wszystkich zainteresowanych konsumentów o potencjalnym niebezpieczeństwie dla zdrowia ludzkiego i jego przyczynie, o niezgodności z wartością parametryczną oraz o podjętych działaniach naprawczych, w tym również o wprowadzeniu zakazu lub ograniczenia stosowania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi lub innym działaniu;

b) przekazują i regularnie aktualizują niezbędne porady dla konsumentów dotyczące warunków konsumpcji i korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi ze szczególnym uwzględnieniem grup populacji o podwyższonym ryzyku dla zdrowia wiążącym się z wodą; oraz

c) informują konsumentów, jeżeli ustalono, że nie ma już potencjalnego niebezpieczeństwa dla zdrowia ludzkiego, a także informują o tym, że świadczenie usługi wróciło do normy.

7. W przypadku niezgodności z wartościami parametrycznymi lub specyfikacjami określonymi dla parametrów wskaźnikowych właściwy organ nadzoru sanitarnego rozważa, czy ta niezgodność stwarza ryzyko dla zdrowia ludzkiego, a przypadku gdy jest to niezbędne dla ochrony zdrowia ludzkiego, nakazuje dostawcy działania naprawcze, w celu przywrócenia jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Uzasadnienie:

Przepis ten stanowi nie tylko nadregulację w stosunku do Dyrektywy w sprawie wody pitnej (DWD), lecz także pozostaje w sprzeczności z uznanymi międzynarodowymi standardami. Nie wprowadza podejścia opartego na zarządzaniu ryzykiem, lecz utrwała przestarzały model regulacyjny, dodatkowo myląc parametry istotne dla zdrowia publicznego z parametrami służącymi ocenie funkcjonowania systemu zaopatrzenia w wodę.

DWD nie przewiduje obowiązku stwierdzania „przydatności” lub „nieprzydatności” wody. Wartości parametryczne nie są wartościami granicznymi, lecz progami, powyżej których właściwy organ ocenia, czy występuje

zagrożenie dla zdrowia oraz czy konieczne jest podjęcie działań naprawczych. Wprowadzanie nieokreślonego pojęcia „przydatności wody” nie wnosi wartości merytorycznej, a w praktyce prowadzi do dezorientacji odbiorców, paniki społecznej, spadku zaufania do wody wodociągowej i nieuzasadnionych kosztów. Zgodnie z międzynarodowymi standardami stosuje się jasne i proporcjonalne komunikaty, takie jak zalecenie gotowania wody, równoległe z intensyfikacją monitoringu i wdrażaniem działań naprawczych po stronie dostawcy. Takie podejście jest powszechnie stosowane, podczas gdy decyzje o „przydatności” wody nie funkcjonują w innych krajach.

Szczególnie nie do przyjęcia jest ust. 5 dotyczący bakterii grupy coli, który nie ma uzasadnienia naukowego. Parametr ten ma charakter wskaźnikowy, a nie zdrowotny, co znajduje odzwierciedlenie w jego ujęciu w załączniku I część C DWD, a nie w części A.